

Iktatószám		Budapestre vonatkozó ujságcikkek	Osztályozás
			Tárgy 389.65
		Szerző	Hely
		Cím <i>A főváros élelmiszerárúsító üzeme és a munkások</i>	Idő 1913
		Forrás: <i>Népszava</i>	Személy
Bp.	1913 XII/19		Helyszám
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	

A főváros élelmiszerárúsító üzeme és a munkások.

*

Inszakadt szociálpolitika. — Törhetetlen a munkások helyzete.

„A főváros mindmostanáig nem tudta a husipari munkásai bérét arra a nivóra emelni, amit a magánhusiparosok fizetnek“ — írja a munkáltatók lapja. És a munkáltatók lapjának teljesen igaza van, a főváros sokkal rosszabbul fizeti a munkásait, mint a magánüzemek tulajdonosai.

Mi ennek az oka? Miért bánik a főváros mint munkáltató olyan mostohán az alkalmazottakkal?

Előző cikkeinkben részletesen és kimerítően ismertettük azt a gazdálkodást, amelyet a főváros községi üzemében a vezetők gyakorolnak. Az ilyen gazdálkodásnak természetes következménye az, hogy az alkalmazottaknak silány a keresete, rossz a megélhetése.

De nemcsak a helytelen gazdálkodás, a folytonos ráfizetés az okozója annak, hogy a főváros munkásai nem részesülnek megfelelő keresetben. A főváros élelmiszerárúsító üzemében, a kolbászgyárban, kenyérgyárban, stb. alkalmazott munkásoknak a sorsa olyan emberek kezében van letéve, akiknek soha semmi jóérzésük nem volt a munkások iránt, akik a munkást nem tudják megbecsülni. Ez a körülmény is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az említett üzemekben dolgozó munkások mostoha és lealázó sorsban szenvednek.

Az élelmiszerárúsító üzem és a kolbászgyár üzemvezetőjét, Reich Samu urat, a volt tojásliferánst már bemutattuk. Reich ur közvetlen főnökei az élelmezési ügyosztályban ülnek. Róluk valóban elmondhatjuk, hogy amilyen a szolgálta, olyan a gazda is. Az élelmezési ügyosz-

tály vezetője Folkusházy tanácsos, akinek Vajna tanácsjegyző a helyettese. Ez a két tisztviselő minden szociális érzék híján intézi a fölük függő több száz munkás sorsát.

Folkusházy tanácsos folyton nagy koncepcióju terveken töri a fejét és teljesen figyelmen kívül hagyja azt a körülményt, hogy a legjobb terv is megsemmisül, ha elégedetlen, lázongó emberekkel akarják azokat valóra váltani. Ugy tünteti föl magát, mintha ő munkásbarát volna.

— Minek irnak ki mindent az ujságba?! — mondja a munkásoknak. — Jöjjenek hozzám, majd én segítek a bajon.

A munkások ekkor elmennek hozzá, előadják a panaszait, a tanácsos ur meghallgatja őket és a panaszait elintézését rábízza Vajna tanácsjegyzőre.

Vajna már többször tanujelét adta annak, hogy ellenséges érzélemmel viseltetik a munkásság iránt, amelynek pedig ő is, meg a többi tisztviselő ur is nagyon sokat köszönhet. A főváros üzemében alkalmazott husipari munkások tíz hónap előtt mozgalmat indítottak a helyzetük javítása és a munkaviszonyaik rendezése érdekében. Hogy a munkások nem érték el céljukat, ebben a legfőbb rész Vajna tanácsjegyzőt illeti. A munkások tisztességes munkarendet akartak. Ehelyett Vajna valóságos fegyházi rendszabályokat erőszakolt rájuk.

E rendszabályok 13. §-a szerint „a munkarend ellen vétőket az igazgató dorgálással vagy 10 koronáig terjedhető rendbirsággal, a 3 hónapon belül visszaesőket 20 koronáig terjedhető rendbirsággal bünteti vagy pedig azonnal el is bocsátja.“

Ugyanezek a rendszabályok állapítják meg a lóvágóhídon dolgozó munkásoknak azt a kötelezettségét is, hogy hetenként kétszer ingyen

éjjeli inspekciónak kell tartaniok,

Azt mondja a 4. §:

„A szakmunkások, nevezetesen a vágómunkások tartoznak váltakozva éjjeli ügyeletes szolgálatot, illetve munkaszünetes napokon délutáni szolgálatot teljesíteni.

Ezen ügyeleteség alatt az illető alhatik ugyan, köteles azonban szükség esetén a kényszerűvágásra hozott lovakat levágni és azokat szakszerűen földolgozni.

Az ügyeletes munkások az ügyeleteségük alatt az intézetből sem vacsorázás, sem pedig más címen el nem távozhatnak.“

Az 5. § szerint :

„Az ügyeleteség külön díjazással nem jár, csak ha az ügyeleteség ideje alatt kényszerűvágás szüksége merül föl, ezen esetben az ügyeletes munkás minden egyes ló levágásáért és földolgozásáért 2 korona külön munkadíjat kap. Az ügyeleteség kezdete rendszeresen este 6 óra, illetve a gyárüzem-munka befejezte után kezdődik.“

És erre a munkarendre, amelyet valósággal ráerőszakoltak a munkásokra, azt mondja az élelmezési ügyosztály, hogy kitünő jó és semmi hibája nincsen. Az üzemvezetőség azonban még ezt a munkarendet sem tartja be. A husipari munkások szervező bizottsága emiatt panasszal fordult az élelmezési ügyosztályhoz és egyben kérte a munkaviszony végleges rendezését. A szervező bizottságnak az ügyosztály vezetője azzal válaszolt, hogy a panaszok csak állítólagos sérelmek; hogy már rendezte a főváros a munkabéreket és a fölmondási időt; hogy mostanában nem drágultak a fővárosban az élelmiszerek; hogy a vasárnapi munkaszünetet törvény biztosítja és végül, hogy a főváros az új munkások szerzése tekintetében nem tér-